

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО ОБСЛУГОВУВАННЯ
ПОВІТРЯНОГО РУХУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

II ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
МОЛОДИХ УЧЕНИХ І СТУДЕНТІВ
«ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
АВІАЦІЇ ТА КОСМОНАВТИКИ»

23 – 24 жовтня 2013 року

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

КИЇВ

УДК 001:378-057.87(063)

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ АВІАЦІЇ ТА КОСМОНАВТИКИ: тези доповідей II Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів та молодих учених, м. Київ, 23-24 жовтня 2013р./редкол. М.С. Кулик та ін. – К. : НАУ, 2013. – 120 с.

Тези науково-практичної конференції містять короткий зміст доповідей науково-дослідних робіт студентів та молодих учених.

Для широкого кола фахівців, студентів, аспірантів та викладачів.

Тези надруковані в авторській редакції однією із трьох робочих мов конференції: українською, російською, англійською

Редакційна колегія:

М.С.Кулик – ректор Національного авіаційного університету, д-р техн.наук, професор; заслужений діяч науки і техніки України; лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки (*головний редактор*);

В.П.Харченко – проректор з наукової роботи, д-р техн.наук, професор; заслужений діяч науки і техніки України; лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки (*Заступник головного редактора*);

Л.В. Геращенко – завідувач сектора організації науково-дослідної діяльності молодих учених і студентів (*відповідальний секретар*);

Рекомендовано до друку вченою радою Національного авіаційного університету (протокол № _____ від _____, 2014р.).

УДК 621.396.933 (043.2)

Т.Б. Лопатко, І.В. Остроумов
Національний авіаційний університет, Київ

АНАЛІЗ МЕТОДІВ ПОЗИЦІОНУВАННЯ ОБЧИСЛЮВАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ЛІТАКОВОДІННЯ

На даному етапі розвитку авіаційної галузі чимало зусиль направлено на втілення концепцій глобальної скоординованої системи CNS/ATM. Реалізація цих ідей потребує наявності систем, які максимально автоматизують всі процеси, що супроводжують виконання польоту в умовах сучасної завантаженості повітряного простору та достовірно визначатимуть положення ПК. Однією з таких систем є обчислювальна система літаководіння (FMS) без якої важко уявити процес здійснення польоту на будь-якому сучасному ПК. Це комплексна програма, яка здійснює обробку та аналіз польотної інформації в режимі реального часу [1, с.165]. Виконує складні технічні операції над системами та здійснює контроль плану польоту. Це забезпечується завдяки точному позиціонуванню ПК.

Для позиціонування, FMS може використовувати дані супутникових навігаційних систем (GNSS), інерційну систему, DME/DME, VOR/DME, VOR/VOR, ADF/ADF навігацію [2]. Алгоритми FMS безперервно оцінюють найкраще джерело координатної інформації. Сучасні GNSS забезпечують найкращу точність визначення координат, однак, існують випадки недоступності цього методу позиціонування. У якості альтернативної навігаційної системи використовують інерційну, але час її роботи обмежений в наслідок накопичення адитивної похибки. Результати позиціонування за радіомаяками залежать від типу бортового і наземного навігаційного обладнання та геометрії їх взаємного розташування у просторі. Принцип визначення координат ПК за сигналами наземних радіомаяків DME/DME базується на далекомірному методі позиціонування. Достатньо використовувати інформацію від двох DME. В результаті розв'язання навігаційного рівняння отримують дві точки імовірного знаходження, завдяки алгоритмам одна з точок відсіюється. Навігація VOR/VOR використовує кутомірний метод навігації, що базується на визначенні місцеположення ПК за кутами-напрямами на наземні радіонавігаційні станції з відомими координатами. У якості джерела кутомірної інформації використовується бортове обладнання VOR, що вимірює азимут радіомаяка.

Вдосконалення альтернативних методів позиціонування у FMS та розв'язання навігаційного рівняння з найвищою точністю важливе для втілення майбутніх концепцій «вільного польоту».

Список використаних джерел

1. Харченко В.П. Авіоніка / В.П. Харченко, І.В. Остроумов. — К.: НАУ, 2013. — 281 с.
2. Ostroumov I.V. Position detection by angular method in air navigation./ I.V. Ostroumov // The Fifth World Congress "AVIATION IN THE XXI-st CENTURY" - "Safety in Aviation and Space Technologies". Volume 2. – Kiev: NAU, 2012. – 3.2.51-3.2.53 pp.

ЗМІСТ

<i>Назва секції</i>	<i>Стор.</i>
Системи аеронавігаційного обслуговування.....	3
Авіаційні системи обробки та передачі інформації.....	24
Авіаційна електроніка та системи управління.....	43
Конструювання, виробництво та технічне обслуговування повітряних суден і авіадвигунів.....	77
Організація авіаційних перевезень та застосування авіації у галузях економіки.....	89
Господарсько-правове регулювання відносин в сфері використання повітряного простору.....	107
Психологічні виміри людського фактору в авіації.....	118